

27.8.2026

Keski-Suomen hyvinvointialueen vastaus lisäselvityspyyntöön

Vuosille 2023–2025 osoitetun valtionavustuksen käytön raportointi (VN/9666/2023) /
lisäselvityspyyntö

1. Valtionavustuksen käyttöaika

Valtionavustuspäätöksen mukaan avustukseen oikeuttavat sellaiset asetuksen 433/2023 3 ja 6 §:n mukaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet aikaisintaan 8.3.2023. Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan Keski-Suomen tarkastukseen raportoidut kokonaiskulut ovat olleet ajalta 1.1.2023–31.12.2025. Valtiovarainministeriö pyytää toimittamaan uuden tilintarkastajan tarkastusraportin valtionavustuspäätöksen mukaiselta ajanjaksolta.

Hyvinvointialue on pyytänyt tilintarkastajalta päivitetyn raportin, jossa on korjattu avustuksen käytön raportointikausi. Ensimmäiset kirjaukset avustuksen käytöstä alkavat pää-/päiväkirjan mukaan 13.4.2023 ja kirjaukset päättyvät 31.12.2025. Päivitetty tilintarkastajan raportti on selvityksen liitteenä.

2. Kokonaiskulut

Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan valtionavustuksen käytöstä ilmoitetut kokonaiskulut ovat 19.216.766 euroa. Hyvinvointialueen loppuraportissa on nähtävissä käyttötalouden toimintakulut 13.602.320 euroa ja investointimenot 8.772.569. Hyvinvointialueen ilmoittamien kulujen perusteella kokonaiskulut olisivat näin ollen olleet yhteensä 22.374.889 euroa. Valtiovarainministeriö pyytää täsmentämään, (i) mitä valtionavustuksen käytön kokonaiskulut ovat olleet sekä (ii) mitä loppuraportissa esiteltyjä käyttökohteita ja kuluja on rahoitettu valtionavustukselta.

Valtionavustuksella on rahoitettu käyttökohteista 19.216.766 euroa, mikä vastaa valtionavustuksen käytön kokonaiskuluja. Näiden kohteiden toteutuneet kulut ovat olleet avustuksella katettua suuremmat, valtionavustuksen ylittävä osuus kuluista on rahoitettu hyvinvointialueen muulla rahoituksella, yhteensä 3.158.123 euroa. Tämä koostuu pääsääntöisesti henkilöstökuluista (mm. eläkemaksujen tasausmaksusta), lähes kaikilla pienet ylitykset tehneillä osahankkeilla on ollut vuodelta 2026 siirtyneitä palkkojenmenojäämäkirjauksia. Hyvinvointialueella on myös jatkettu OMAKS – digitaalisten palvelujen käyttöönoton laajentaminen koko

27.8.2026

hyvinvointialueelle -hanketta valtionavustuksen kohdentamisen jälkeen. Osahankkeen N520 toteuttamista on jatkettu hyvinvointialueen omalla rahoituksella siltä osin kuin kustannukset ovat ylittäneet valtionavustuksella katettavan osuuden.

Valtionavustuksella on rahoitettu loppuraportissa esitetysti asetuksen 433/2023 3 ja 6 §:n mukaiset kustannukset, joita ovat mm. hankkeiden toteuttamisen kannalta tarpeelliset henkilöstökulut, toimitilojen, laitteiden ja kaluston vuokrat, materiaalien ja tarvikkeiden ostot, palveluostot sekä välttämättömät investointimenot.

3. Palkkatodistusten palkat

Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan palkkatodistusten palkat ovat yhteensä 8.771,99 euroa suuremmat kuin hankkeelle vuodelle 2024 kohdistetut palkkakustannukset. Valtiovarainministeriö pyytää täsmentämään, mitä tarkastusraportilla olleella lauseella on tarkoitettu.

Tilintarkastajan selvitys: ”Hankkeelle raportoiduista palkoista tarkastuksen kohteena on ollut 30 %. Tarkastuksessa olleiden palkkojen osalta totesimme, että kun teimme uudelleenlaskennan perustuen palkkatodistuksiin ja käyttäen samoja kohdistusperiaatteita, saimme 8.771,99 euroa enemmän kuin mitä hankkeelle on raportoitu. Käytettävissä olleen aineiston perusteella palkkatodistusten mukaisten palkkojen ja hankkeelle raportoitujen palkkakustannusten välisen eron syytä ei pystytty selvittämään.”

Hyvinvointialue täsmentää, että tilintarkastajan raportilla mainittu ero johtuu muistiotositteilla ja tiliotteilta tehdyistä kirjauksista, jotka eivät näy palkkatodistuksella. Palkkatodistus on palkkakirjanpidossa syntyvä tieto, eivätkä kirjanpidon kirjaukset päivitty takaisin palkkakirjanpitoon. Muistiotositteilla ja tiliotteilla on kirjattu sairausvakuutuskorvauksia sekä tilinpäätöksen palkkoihin liittyvät menojaamakirjaukset.

27.8.2026

Kirjanpito	Palkkatodistukset	Ero
3 606 582,64	3 615 354,63	8 771,99
37 782,04 sairausvakuutuskorvaukset		
- 9 636,67 palkat/menojäämät 15.1.2025		
- 19 373,34 palkat/menojäämät 31.1.2025		
- 29 010,01		
3 615 354,67	3 615 354,63	0,04

4. Vuokrakustannukset

Valtionavustuspäätöksen mukaan valtionavustusta saa käyttää järjestämisvastuun siirtymisestä aiheutuviin tilapäisiin kustannuksiin sekä toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen. Hyväksytyt käyttökohteet avattu tarkemmin valtionavustusta koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (433/2023) 3 ja 6 §:ssä. Tilintarkastajan tarkastusraportin mukaan yhtäaikaaisesti maksetuista uuden ja vanhojen varastojen vuokrakuluista valtionavustukselta on rahoitettu uuden varaston suorat vuokrakustannukset. Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, kuinka paljon vuokrakustannukset ovat olleet sekä onko uuden varaston vuokrakustannukset olleet tilapäisiä kustannuksia.

Osahankkeen N507 Varastotoiminnan sujuvoittaminen ja kehittäminen osalta tavoitteena oli koko hyvinvointialueen varastotoimintojen keskittäminen yhteen, koko hyvinvointialuetta palvelevaan logistiikkakeskukseen. Muutosta on rahoitettu avustuksella asetuksen 433/2023 3 §:n 5) kohdan mukaisesti tukipalveluihin liittyvien organisointien suunnitteluun ja toteutukseen. Asetuksen § 6 mukaisesti on katettu toimintamallin muutoksen organisoinnin suunnittelun ja toteuttamisen edellyttämän siirtymävaiheen päällekkäisiä, ylimääräisiä toimintamenoja. Tässä osahankkeessa tilavuokrien kustannuksia on kohdennettu tilapäisesti katettavaksi osahankkeen valtionavustuksella yhteensä 218.925 eurolla. Avustusta on käytetty uuden logistiikkakeskuksen varustelu- ja muutostöihin sekä muutosvaiheen aikaisiin ylimääräisiin, siirtymävaiheen päällekkäisiin vuokrakustannuksiin.

27.8.2026

5. Strategian päivittäminen

Hyvinvointialueen loppuraportin mukaan valtionavustuksen käyttökohteena on ollut strategian päivittäminen (s. 22). Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, (i) mistä strategiasta on kyse ja (ii) millä perustein hyvinvointialue katsoo käyttökohteen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

(i) mistä strategiasta on kyse

Osahankkeen (N552) tavoitteena oli osallistaa henkilöstö ja asukkaat hyvinvointialueen strategian päivittämiseen sekä palveluverkkotyöhön. Valtionavustusta kohdennettiin ainoastaan osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistämiseen, ei strategian päivittämiseen sinänsä. Muu strategian valmistelutyö rahoitettiin hyvinvointialueen muulla rahoituksella.

(ii) millä perustein hyvinvointialue katsoo käyttökohteen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Asetuksen 433/2023 § 3 momenttien 9) Asukkaiden, palveluiden käyttäjien ja henkilöstön osallisuuden sekä osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen sekä 8) Johtamisen, esimiestyön sekä työhyvinvoinnin edistäminen -mukaisesti hyvinvointialue on rahoittanut avustuksella hanketyöntekijän palkkamenot (§6) ja muita välttämättömiä palvelu- ja tarvikeostoja. Hanketyöntekijän tehtävänä on ollut tukea erityisesti asukkaiden mutta myös henkilöstön sekä luottamushenkilöiden osallisuutta hyvinvointialuestrategian päivittämiseen sekä palveluverkkotyön toiseen vaiheeseen koko hyvinvointialueen alueella.

Hyvinvointialuestrategia on ainoa yhteinen ja ohjaava asiakirja, jolle hyvinvointialueen yhteinen toimintakulttuuri perustuu. Hyvinvointialueen ensimmäinen strategia hyväksyttiin kesällä 2022, jolloin henkilöstö ei ollut vielä siirtynyt hyvinvointialueen palvelukseen, jonka vuoksi heidän ei ole ollut mahdollisuutta osallistua tai vaikuttaa strategian valmisteluun. Tämän vuoksi pidämme tärkeänä, että henkilöstön osallisuutta ja sitoutumista strategiaan vahvistettiin osana toiminnan vakiinnuttamisen projektia. Koko henkilöstö (sote, pela sekä konsernipalvelut) oli mukana arvioimassa nykyistä hyvinvointialuestrategiaa ja sen toteutumista. Lisäksi osallistimme hyvinvointialuestrategian arviointiin valmisteluun myös asukkaita ja kokosimme asukaspaneelin, johon osallistui asukkaita yhdeksästä eri Keski-Suomen kunnasta. Osallisuus ulottui myös

27.8.2026

palveluverkkotyön toiseen vaiheeseen, jossa yhtä lailla osallisuutta vahvistettiin monimenetelmällisesti koko hyvinvointialueen alueella.

Hyvinvointialuestrategia on lain mukaan perusta johtamiselle. Se on perusta viedä eteenpäin yhteistä toimintakulttuuria sekä esimerkiksi toimintamallien yhdistämistä ja kehittämistä. Myöskään johto tai lähiesihenkilöt eivät aiemmin olleet päässeet osallistumaan ja vaikuttamaan strategian sisältöihin, joten pidimme tärkeänä osallistaa projektissa heitä arvioimaan sekä mennyttä strategiakautta että katsomaan myös tulevaan. Lisäksi hyvinvointialuestrategian päivittäminen tuki merkittäväällä tavalla palveluverkkotyön toista vaihetta, joka tehtiin rinnakkain samassa kokonaisuudessa. Hyvinvointialuestrategian linjaukset tarvittiin palveluverkkotyön tueksi.

6. Työvoiman vuokraus

Valtionavustuspäätöksen mukaan avustusta ei saa käyttää käyttötarkoituksiin, jotka avustuksen saajan lakisääteisinä tehtävinä tulee kattaa hyvinvointialueita koskevan rahoituslain (617/2021) mukaan määräytyvästä yleiskatteellisesta rahoituksesta. Hyvinvointialueen loppuraportin mukaan hyvinvointialue on vuokrannut työvoimaa yhteensä 2.145.270 eurolla (s. 5). Valtiovarainministeriö pyytää yksityiskohtaista lisäselvitystä siitä, (i) millaisia työtehtäviä vuokratyövoima on tehnyt ja (ii) millä perustein hyvinvointialue katsoo kulujen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Hyvinvointialue on toteuttanut osahankkeen N520 OmaKS digitaalisten palvelujen käyttöönoton laajentaminen koko hyvinvointialueelle valtionavustuksella asetuksen 433/2023 3 §:n mukaisesti 3) digitaalisten ja etäpalvelujen sekä muiden palvelukanavaratkaisujen suunnitteluun ja toteutukseen. Asetuksen § 6 mukaisesti toimintamenoihin on sisällytetty tarpeelliset palvelujen ostonot.

Työvoimavuokrauksen kustannukset ovat kohdentuneet osahankkeen N520 osalta nimenomaan digitaalisen vastaanottotyön kehittämiseen.

(i) millaisia työtehtäviä vuokratyövoima on tehnyt ja

27.8.2026

Digisotessa on kehitetty etälääkäri-toimintamalleja konsultaatiotoimintaan, videovastaanottoihin ja hoitaja-avusteiseen etävastaanottoon. Erikseen kehittämistyötä on tehty sektoroitujen potilasryhmien etäpalveluihin, kuten antikoagulaatiohoidot, tietyt lääkityksiin liittyvät laboratorioseurannat. Samalla on arvioitu etälääkäripalvelujen käyttökelpoisuutta erilaisten potilaiden hoidossa sekä tehty etälaitteistojen kehittämistyötä.

(ii) millä perustein hyvinvointialue katsoo kulujen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Työvoimavuokrauksen kustannukset ovat kohdentuneet osahankkeen N520 osalta digitaalisen vastaanottotyön kehittämiseen.

7. Puhtaanapito- ja pesulapalvelut sekä puhdistusaineet ja -tarvikkeet

Hyvinvointialueen loppuraportin mukaan hyvinvointialue on ostanut puhtaanapitoja pesulapalveluita sekä puhdistusaineita ja -tarvikkeita valtionavustuksella. Valtiovarainministeriö pyytää lisäselvitystä siitä, millä perustein hyvinvointialue katsoo kyseisten kulujen kuuluvan osaksi valtionavustuksen käyttötarkoitusta.

Osahankkeen N507 Varastotoiminnan sujuvoittaminen ja kehittäminen osalta tavoitteena oli koko hyvinvointialueen varastotoimintojen keskittäminen yhteen, koko hyvinvointialuetta palvelemaan logistiikkakeskukseen. Muutosta on rahoitettu avustuksella asetuksen 433/2023 3 §:n 5) kohdan mukaisesti tukipalveluihin liittyvien organisointien suunnitteluun ja toteutukseen. Asetuksen § 6 mukaisesti on katettu toimintamallin muutoksen organisoinnin suunnittelun ja toteuttamisen edellyttämän siirtymävaiheen päällekkäisiä, ylimääräisiä toimintamenoja. Tässä osahankkeessa ylimääräisiä toimintamenoja syntyi uuden logistiikkakeskuksen käyttöönottovaiheessa, alkuvarusteluun liittyviä kustannuksia syntyi jätehuoltoon liittyvistä toimenpiteistä mm. jätepuristimien asentamisesta ja siihen liittyen jätekontin puolen vaihtoa. Puhdistusaineita- ja tarvikkeita koskevat ostot liittyvät uuden, aiemmat varastot korvaavan logistiikkakeskuksen alkuvarusteluun (pehmopaperit, tiskiaineet, puhdistusaineet, siivousvälineet varaston puolelle ym.).

27.8.2026

8. Muu rahoitus

Valtionavustuspäätöksen (VN/9666/2023) mukaan valtionavustuksena myönnettyä rahoitusta ei saa käyttää käyttötarkoituksiin, joihin on jo saatu valtionavustusta muilta valtion talousarvion momenteilta. Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi valtionavustusta vuosina 2022–2025 hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille Suomen kestävän kasvun ohjelmasta (nk. RRP-rahoitus). Valtiovarainministeriö pyytää vahvistamaan, onko hyvinvointialue kohdistanut samoihin käyttötarkoituksiin RRP-rahoitusta vuosien 2023–2025 aikana.

Hyvinvointialue ei ole kohdistanut RRP-rahoitusta samoihin käyttötarkoituksiin vuosien 2023–2025 aikana. Rahoituksilla on rahoitettu eri osuuksia kehittämiskokonaisuudesta. Avustuksen käyttö ei ole sisältänyt päällekkäisyyksiä. Vakiinnuttamis- ja kehittämisrahoituksessa ja RRP-rahoituksessa ainoa samansisältöinen kehittäminen on ollut digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus. Sen siirtymää hyvinvointialueelle tuettiin RRP-rahoituksesta vuoden 2023 ajan, jolloin toimintaa myös laajennettiin eri Keski-Suomen kuntiin. Kuitenkin digisotekeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen ja edelleen laajentaminen toteutettiin tästä vakiinnuttamis- ja kehittämisrahoituksesta vuosina 2024–2025, kuten loppuraportissa on raportoitu, eikä näinä vuosina toimintaa enää rahoitettu RRP-rahoituksesta.

9. Eläkkeiden tasausmaksu

Valtiovarainministeriö pyytää vahvistamaan, onko avustuksen saaja kohdistanut valtionavustukselle eläkkeiden tasausmaksua, joka liittyy nykyisten eläkevastuiden rahoittamiseen (nk. JuEL- tai KuEL-tasausmaksu).

Hyvinvointialueen kirjanpidossa on vuonna 2025 kirjattu KuEL-tasausmaksua yhteensä 89.868,90 euroa vakiinnuttamisavustuksen projektikohteille. Kirjaamisteknisistä syistä tasausmaksu on kohdennettu maksettuihin palkkoihin. KuEL-tasausmaksut sisältyvät pääsääntöisesti valtionavustuksen ylittävään kustannusosuuteen, ja ne on rahoitettu hyvinvointialueen muulla rahoituksella.